

DP kontakt

List pracovníků Dopravního podniku hlavního města Prahy, a.s.

Humanistické poselství v metru

O tom, že metro může být i místem ke sdílení myšlenek spojených s demokracií, historií, vědou a uměním a tím i místem k hlubokému zamyšlení jsme měli příležitost poznat při setkání s paní Françoise SCHEIN, belgickou architektkou, urbanistkou a výtvarnicí žijící v Paříži, která v květnu letošního roku navštívila Prahu. Paní SCHEIN byla v Praze při příležitosti přednáškového cyklu pořádaného Filosofickým institutem České akademie věd. Protože jsme měli příležitost seznámit se s jejími realizacemi na výstavě pořádané při příležitosti kongresu UITP (Mezinárodního svazu veřejné dopravy) loňského roku v Paříži, využili jsme příležitosti a pozvali paní SCHEIN k přednášce spojené s promítáním diapozitivů, která se na půdě DP Praha uskutečnila 23. května.

Již při pobytu ve Spojených státech, kde pokračovala ve svých studiích na Columbia University a 10 let pracovala, začala být paní SCHEIN přitahována specifickým světem podzemních dopravních sítí. Tento svůj vztah k životně důležitým tepnám velkoměst poprvé vyjádřila znázorněním sítě newyorského metra v nerezové oceli do betonového chodníku v Soho.

Po návratu do Evropy paní SCHEIN silně ovlivnil pád berlínské zdi a pohyb, do kterého svět uvedl rok 1989.

Paradoxně stavba DEMOKRACIE je přitom doprovázena novou fragmentací etnický a kulturně se lišících území.

Byl to impuls k její nové práci na propagaci základního textu o lidských právech, vzešlého z francouzské revoluce z roku 1789, kterým je „Deklarace o lidských právech“. Za nejvhodnější prostor si již přirozeně zvolila metro, jako nejvíce využívaný dopravní prostředek a současně nejvíce frekventovaný architektonicky ztvárněný městský prostor.

Prvním realizovaným projektem se stala v roce 1990 stanice CONCORDE na lince č. 1 v Paříži, kde text deklarace pokrývá celou plochu klenby stanice. Co písmeno to jedna obkládá keramická dlaždička, text je bez teček, čárek a prostorů mezi jednotlivými slovy. Z obrovského „puzzlu“ vyvstávají slova a nutí cestujícího k znovuoobjevování četby a myšlenek zakódovaných v prostoru. Tím byl zahájen projekt opírající se

o evropskou dimenzi tohoto textu jako jednoho ze základních kamenů západní demokracie. Paní SCHEIN si dává za cíl nabídnout dalším evropským městům, aby se podílela na vytvoření mezinárodní sítě míst inspirujících k úvahám o demokracii.

Po Paříži následovaly realizace ve stanicích metra v Bruselu a v Lisabonu. Zde projekt začíná propojovat text deklarace s rysy specifickými pro tato města či země. V Bruselu, hlavním městě Evropy se ve stanici ST. GILLES k textu deklarace připojuje znázornění hranic všech evropských zemí, v Lisabonu ve stanici PARQUE pak historické texty inspirované objevitelskými cestami portugalských mořeplavců.

Další konkrétní projekty, již ve spolupráci s německou filozofkou Barbarou REITER z Brém vznikají pro Stockholm, Londýn a Berlín. Ve Stockholmu ve stanici metra UNIVERSITETET dojde k integraci textu deklarace o lidských právech s náměty ze života a díla velkého švédského botanika a humanisty Carl von LINNÉ, v Londýně v GREENWICH STATION s utopií Gulliverových cest podle Jonathana SWIFTA a v Berlíně ve stanici STRAUSBERGER PLATZ je doplňující námět soustředěn na život a dílo básníka Heinricha HEINEHO.

Zbývá otázka: je Praha místem, které v budoucnu obohatí tuto pozoruhodnou evropskou síť měst, kde se v některé ze stanic metra bude možno zamyslet nad významem demokracie a některou ze stránek naší minulosti?

– zded –

Foto: Archiv Françoise Schein